

Ohje päivitetty 13.5.2020

TOFASITINIBI (esim. XELJANZ®)

Vaikuttava aine

Tofasitinibi on Janus-kinaasientsyymien (JAK) estäjä.

Toimenpiteet ennen lääkityksen aloitusta

Tofasitinibi -hoito toteutetaan reumatautien erikoislääkärin aloittamana ja valvonnassa. Reumatologi tekee SvB-lausunnon lääkkeen korvattavuuden hakemiseksi Kelalta. Korvattavuus on määräaikainen. Ennen lääkehoidon aloittamista poissuljetaan hoidon vasta-aiheet ja tehdään tarvittavat tutkimukset (verikokeet ja keuhkojen röntgenkuvaus). Hampaat tulee olla hoidetut ja rokotukset ajan tasalla.

Vaikutustapa ja käyttöaiheet

Tofasitinibi estää JAK-kinaaseja, jonka seurauksena immuunivaste solun sisällä heikkenee siten, että niveltulehdus vaimenee. Lääkettä käytetään nivelreuman ja nivelpsoriaasin hoidossa, kun perinteisillä reumalääkkeillä ei ole saavutettu riittävää hoitovastetta. Tofasitinibia käytetään yhdessä metotreksaatin kanssa tai muiden perinteisten reumalääkkeiden kanssa tai tietyissä tapauksissa ilman sitä. Lääkkeen teho ilmaantuu yleensä muutamassa viikossa.

Annostus ja ottotapa

Tofasitinibistä on kahta annosvahvuutta. Nivelreumassa annos on yksi 5mg tabletti kaksi kertaa vuorokaudessa tai yksi 11mg depottabletti kerran vuorokaudessa. Nivelpsoriaasissa annostelu on 5mg tabletti kaksi kertaa vuorokaudessa. Suositeltua annosta ei pidä ylittää.

Haittavaikutukset

Tofasitinibin yleisimpiä haittavaikutuksia ovat päänsärky ja lievät ylähengitystieinfektiot (nuha, kurkkukipu, sivuontelotulehdus). Tofasitinibi voi lisätä alttiutta vakaviin bakteeri- ja virusinfektioihin kuten keuhkokuumeeseen, vyöruusuun tai divertikuliittiin. Hoitoa ei saa antaa, jos potilaalla on akuutti infektio tai krooninen hoitamaton infektio tauti. Infektioriskin vuoksi yli 65-vuotiaille tofasitinibia tulee harkita vain, jos muita sopivia vaihtoehtoja ei ole käytössä. Tofasitinibi tulee tauottaa kuumeisten tai antibioottihoitoa vaativien infektioiden ajaksi. Nykytiedon valossa tofasitinibia tulee käyttää varoen, jos tiedossa on kohonnut riski keuhko- tai laskimoveritulppaan.

Leikkaukset

Isojen toimenpiteiden yhteydessä hoidossa on syytä pitää taukoa, jonka pituus riippuu leikkauksen suuruudesta. Hoitotauosta kannattaa neuvotella hoitavan lääkärin kanssa.

Raskaus ja imetys

Tofasitinibin käyttö on vasta-aiheista raskauden ja imetyksen aikana. Lääkitys on lopetettava vähintään neljä viikkoa ennen suunniteltua raskautta.

Rokotukset

Rokotukset suositellaan päivittämään ajan tasalle rokotussuositusten mukaisesti ennen tofasitinibi-hoidon aloitusta. Eläviä heikennettyjä taudinaiheuttajia sisältäviä rokotuksia kuten keltakuume- ja tuhkarokkorokotusta tulee tämän lääkkityksen aikana välttää. Vyöruusua vastaan annettavaa rokotusta voidaan harkita annettavaksi ennen hoidon aloitusta. Influenssarokotus suositellaan otettavaksi vuosittain.

Seuranta

Hoito edellyttää laboratoriokoeseurantaa, joka tapahtuu perusterveydenhuollossa. Alkuvaiheessa veren rasva-arvot voivat muuttua haitallisesti. Tofasitinibi-hoito ja sen seuranta tapahtuu hoitoon perehtyneen erikoislääkärin toimesta.

Yhteisvaikutukset muiden lääkkeiden kanssa

Tofasitinibilla on yhteisvaikutuksia muiden lääkkeiden kanssa (sytokromi 3A4-reitti). Annosta on pienennettävä (5 mg x1) mikäli käytössä on esim. sienilääke ketokonatsoli tai flukonatsoli.

Yhteiskäyttöä takrolimuusin ja siklosporiinin kanssa on vältettävä.